

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

יום חמישי 24 אוקטובר 2013

ע"מ 54093-10-13 ע"ר נ' מדינת ישראל

אישור פתיחת תיק**مصادقة على تسجيل قضية**

ניתן אישור כי ביום (נُصادق بهذا بأنه في يوم) 24/10/2013 בשעה (الساعة) 22:16 נפתח בבית משפט זה (سجلت في المحكمة قضية تحمل الرقم) ע"מ 54093-10-13 ע"ר נ' מדינת ישראל

יש להמציא את כתב הטענות הפותח לבעלי הדין שכנגד, בתוך 5 ימים, בדואר רשום עם אישור מסירה, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

عليك تسليم لائحة الأدعاء للطرف الآخر خلال 5 ايام بالبريد المُسجل مع وصل تبليغ إلا إذا أمرت المحكمة غير ذلك.

פסקי דין והחלטות מתפרסמים באתר האינטרנט של מערכת בתי המשפט בכתובת www.court.gov.il

בבית-המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 13/_____

בעניין: עתירה עפ"י חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998

רגבים, ע.ר 580460319
 ע"י ב"כ עוה"ד עמיר פישר
 מרח' המלך דוד 8 ירושלים 94101
 טל: 6223676; פקס: 5378241
amir@fisher-law.co.il

העותרת

נגד

רשות מקרקעי ישראל
 באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים אזרחי
 רח' מח"ל 7 ירושלים
 טל: 5419555; פקס: 5419582

המשיבה

עתירה מנהלית לפי סעיף 17(א) לחוק חופש המידע תשנ"ח-1998

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות למשיבה למסור לידי העותרת את המידע, הזמין אצלה, כדלקמן:

שכבה דיגיטאלית (GIS) – אדמות מדינה
 שכבה דיגיטאלית (GIS) – אדמות פרטיות
 שכבה דיגיטאלית (GIS) – תיקי בב"ח (בניה בלתי חוקית)

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבה בהוצאות העותרת ושכ"ט עו"ד בתוספת מע"מ כחוק.

ואלה נימוקי העתירה:

א. הצדדים לעתירה

1. העותרת הינה תנועה ציבורית, הפועלת לשמירה על אדמות ונכסי המדינה ולמניעת השתלטות בלתי חוקית של גורמים שונים על משאבי הקרקע הלאומיים, **זאת באמצעות הפעלת מערך בקרה אחר פעולות הרשויות המנהליות בטיפולן בנושא כך שיפעלו בהתאם לחוק ולכללי מנהל תקין.**

2. פעילות העותרת מתבססת במידה רבה על מידע אשר מתקבל מהרשויות בין היתר באמצעות על בסיס הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע" או "החוק").

3. המשיבה הינה רשות מקרקעי ישראל, אשר מנהלת את קרקעות המדינה, קרן קיימת לישראל ורשות הפיתוח, המהוות כ- 93% משטחי מדינת ישראל. מתוקף תפקידה אחראית המשיבה למנוע פלישה לאדמות המדינה ולקיים פעילות פיקוח ואכיפה באדמות, המנוהלות על ידה.

ב. העובדות הצריכות לעניין

רקע לעתירה

4. ביוני 2011 פנתה העותרת למשיבה בפניה לפי חוק חופש המידע בבקשה לקבלת שכבה דיגיטאלית (GIS) של תיקי הבב"ח וכן נתונים סטטיסטיים העוסקים באופן הטיפול בתיקי הבב"ח לפי חלוקה למחוזות.

5. בקשת העותרת נדחתה ע"י המשיבה ללא כל נימוק או הסבר למעט טענה לקונית לפיה הדחיה מסתמכת על הוראות סעיף 18(1) לחוק חופש המידע (הקובע, כי רשות ציבורית אינה מחויבת למסור מידע כאשר הטיפול בבקשה מחייב הקצאה בלתי סבירה של משאבים).

6. נוכח המענה הלקוני והבלתי מנומק ובשים לב לכך שמסירת שכבה דיגיטלית אינה כרוכה בהקצאת משאבים כלל, לא נותרה לעותרת כל ברירה, אלא לפנות לביהמ"ש בעתירה לפי חוק חופש המידע (עת"מ 50786-09-11).

העתירה בעת"מ 50786-09-11, מצ"ב כנספח א'.

7. בתגובתה המקדמית לביהמ"ש הודיעה המשיבה כי היא מוכנה למסור את השכבה הדיגיטאלית בכפוף לכך שלעותרת לא תהיה טענה בדבר חלקיות המידע הכלול בשכבה או מהימנותו. כן הודיעה המשיבה כי היא נכונה לספק את הנתונים הסטטיסטיים שנתבקשו כנגד תשלום בגין עלות הפקתם.

תגובת המשיבה לעת"מ 11-09-50786, מצ"ב כנספח ב'

תשובת העותרת לתגובת המשיבה בעת"מ 11-09-50786, מצ"ב כנספח ג'

8. נוכח השינוי בעמדת המשיבה, נמחקה העתירה בהחלטת ביהמ"ש מיום 10.1.12.

החלטת ביהמ"ש על מחיקת העתירה בעת"מ 11-09-50786, מצ"ב כנספח ד'

9. עוד יצוין ברקע הדברים, כי במקביל להתנהלות בעניין הנ"ל ניהלו הצדדים עתירה נוספת לפי חוק חופש מידע (עת"מ 10-11-25097) במסגרתה נאלצה המבקשת לעתור לביהמ"ש לאחר שפנתה למשיבה בדרישה לקבל הסכם שנחתם עם נציגי שבט בדואי בנגב והבקשה נדחתה על בסיס הוראות סעיף 9(ב) 1 לחוק חופש המידע (הקובע, כי רשות ציבורית אינה מחויבת למסור מידע שעלול לשבש את תפקודה התקין או יכולתה לבצע את תפקידיה).

10. במסגרת עת"מ 10-11-25097 קיבלה המשיבה את המלצת בית המשפט למסור לעותרת את המידע הכלול בהסכם בדרך של שאלות ותשובות בהמשך לכך נמחקה העתירה תוך חיוב המשיבה בהוצאות.

החלטת בית המשפט בעת"מ 10-11-25097 מיום 2.8.11, מצ"ב כנספח ה'

תורף העתירה

11. ביום ה- 7.8.13 פנתה העותרת אל המשיבה בבקשה לפי חוק חופש המידע.

12. בפנייתה ביקשה העותרת מהמשיבה לקבל 3 שכבות דיגיטאליות עדכניות, הזמינות אצל המשיבה, כדלקמן:

שכבה דיגיטאלית (GIS) – אדמות מדינה
שכבה דיגיטאלית (GIS) – אדמות פרטיות
שכבה דיגיטאלית (GIS) – תיקי בב"ח

13. לפנייתה צרפה העותרת קבלה על תשלום אגרת חופש מידע וכן התחייבות לשאת בעלויות טיפול ככל שיידרש על פי החוק.

פניית העותרת מיום 7.8.13 בהתאם לחוק חופש המידע, מצ"ב כנספח ו'.

14. ביום 2.9.13 נתקבלה תגובת המשיבה לפנייה, הדוחה את הבקשה בהסתמך על הוראות סעיפים 9(ב) 1 ו- 6 לחוק חופש המידע, הקובעים, כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע אשר:

"גילוי עולל לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה" (9ב-1)

או מידע:

"שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו". (9ב-6)

15. בנימוקי התגובה נטען, כי הסירוב מתבסס על החשש, שפרסום מידע מהסוג המבוקש יהווה פתח לפגיעה והשתלטויות בקרקעות המדינה דבר שיביא לשיבוש תפקוד הרשות ופגיעה בבעלי האדמות.

16. כן טוענת המשיבה בצורה סתומה, מבלי לעגן את הטענה בהוראות חוק חופש המידע ומבלי להסביר לאיזו מהשכבות הנימוק מתייחס, אם בכלל, כי - **המידע נלקח מתוך ספרי הנכסים של רמ"י ולא מתוך נתוני משרד הפנים דבר שיכול להוות חוסר דיוק במסירת המידע.**

תגובת המשיבה מיום 2.9.13, מצ"ב כנספח ז'.

17. המשיבה נמנעה מליידע את העותרת על זכותה לעתור כנגד החלטתה, זאת בניגוד להוראות סעיף 7(ו) לחוק חופש המידע.

18. ביום 15.9.13 פנתה העותרת לשר הבינוי והשיכון, מר אורי אריאל, הממונה על המשיבה, הציגה את הפניה לקבלת המידע וכן את המענה הסתום והלא מנומק שניתן לה וביקשה את התערבותו בניסיון לייתר את ההליך המשפטי.

פניית העותרת לשר השיכון מיום 15.9.13, מצ"ב כנספח ז'.

19. ביום 14.10.13 הודיע עוזר השר לעותרת, כי אין בכוונת השר להתערב בהחלטת המשיבה ועל כן לא נותרה לעותרת כל ברירה, אלא לפנות לביהמ"ש במסגרת עתירה זז.

ג. הטיעון המשפטי

סעיפי חוק חופש המידע הרלוונטיים

20. סעיף 1 לחוק חופש המידע מעגן את הזכות לקבלת מידע מרשות ציבורית והכול בהתאם ובכפוף להוראות החוק.

21. אין חולק על כך שרשות מקרקעי ישראל נופלת בגדר המונח "רשות ציבורית" ושהמידע המבוקש הינו בגדר "מידע", כהגדרתם של מונחים אלו בסעיף 2 לחוק.

22. סעיף 7(ו) לחוק חופש המידע קובע את החובה החלה על רשות ציבורית בדחותה בקשה, לנמק בכתב את נימוקי החלטתה וליידע את המבקש בדבר זכותו לעתור כנגד החלטתה.

23. סעיפים 8 ו-9 לחוק חופש המידע קובעים רשימה סגורה ומצומצמת של מצבים בהם אין הרשות רשאית למסור את המידע (סעיף 9א) וכן מצבים בהם מסירת המידע נתונה לשיקול דעת הרשות הציבורית (סעיפים 8 ו-9ב).

24. סעיף 10 לחוק חופש המידע קובע כי במצבים בהם מסירת המידע נתונה לשיקול דעת הרשות הציבורית, עליה לשקול בין היתר את עניינו של המבקש במידע וכן את העניין הציבורי שבגילוי המידע.

25. סעיף 11 לחוק חופש המידע קובע, כי גם במצבים בהם הרשות הציבורית רשאית או חייבת שלא למסור את המידע, עליה לבחון אם ניתן למסור את המידע תוך השמטת פרטים, עריכת שינויים או הצבת תנאים למבקש המידע, כל זאת בכפוף לכך שהדבר אינו מחייב השקעת משאבים בלתי סבירה מצד הרשות.

הביקורת השיפוטית על החלטות הרשות לפי חוק חופש המידע

26. ככלל, נהנית רשות ציבורית מחזקה כי החלטותיה הינן כדין. אולם, סירובה של הרשות לספק מידע לפי חוק חופש המידע אינו נהנה מחזקת התקינות ועל בית המשפט לבחון את שיקול דעתה של הרשות מחדש, De Novo. עמדה זאת הובעה בשורה של פסקי דין בנושא חופש המידע.¹

27. גם המלומד פרופ' זאב סגל² נוקט בגישה דומה:

”הביקורת השיפוטית כאן פותחת שער לדיון מחדש (de novo) בהחלטת הרשות הציבורית בעניין מידע. זאת, מבלי לייחס, אף בנקודת המוצא של הדיון, משקל מיוחד לעמדת הרשות הציבורית. חזקת החוקיות של פעולת הרשות הציבורית אינה קיימת כאן”.

28. כאשר בית המשפט בוחן מחדש את שיקול הדעת של הרשות, מבלי שחזקת התקינות תעמוד לימין הרשות, הנטל להצדיק את הפגיעה בזכותה של העותרת לקבל מידע רובץ לפתחה של הרשות ונטל זה אינו קל.

כפי שנפסק בעניין זה ע”י כבוד השופט (כתוארו אז) ריבלין³:

¹ עת”מ (ת”א) 1245/01 אמיר נ’ החברה הכלכלית ראש העין, פורסם במאגרים; עת”מ (י-ם) 295/01 הוצאת עיתון הארץ נ’ הממונה על חופש המידע במשרד הבריאות, פורסם במאגרים
² בספרו זכות הציבור לדעת באור חוק חופש המידע (תש”ס-2000), עמ’ 252

”על הרשות מוטל הנטל להוכיח כי מתקיימת עילה לחיסוי המידע, ומקום בו מצביע העותר על כך שקיים אינטרס ציבורי לגילוי המידע, שב הנטל אל הרשות ועליה להראות כי הפעילה איזון ראוי בין השיקולים שלעניין.”

הבקשה לקבלת שכבת תיקי בב"ח (בניה בלתי חוקית)

29. הבקשה לקבלת שכבת תיקי הבב"ח נחתה מבלי שהמשיבה מוצאת לנכון לנמק את סירובה למסור את המידע כפי שמתחייב מהוראות סעיף 7(ו) לחוק חופש המידע.

30. יתרה מכך, וכפי שהובהר לעיל, בגין סירוב המשיבה להעביר את השכבה הדיגיטאלית הנ"ל נוהלה זה מכבר עתירה ספציפית. כפי שהובהר לעיל בעקבות העתירה שהוגשה הודיעה המשיבה על הסכמתה להעביר את המידע והשכבה הדיגיטאלית אכן נמסרה לידי העותרת.

31. יצוין כי המידע המצוי בשכבות הדיגיטאליות מתעדכן בהתאם לפעילות הפיקוח השוטפת ולכן נוהגת העותרת לפנות מידי תקופה לרשויות בבקשה לקבל שכבות דיגיטאליות עדכניות.

32. עוד יצוין לעניין זה כי במסגרת התשובה שהועברה לפניה מופיע נימוק כללי, שלא ברור לאיזו שכבה הוא מתייחס, לפיו: **”המידע נלקח מתוך ספרי הנכסים של רמ”י ולא מתוך נתוני משרד הפנים דבר שיכול להוות חוסר דיוק במסירת המידע.”**

33. מדובר בנימוק סתום ולא מובן, שכן העותרת ביקשה לקבל את המידע המצוי בידי רמ"י ולא את נתוני משרד הפנים. מדובר בשני מאגרי מידע נפרדים ולא ברור מה עומד מאחורי המשפט הסתום הנ"ל.

34. כמו כן, המשיבה לא מצאה לנכון לפרט על בסיס איזה סעיף בחוק היא מבקשת לבסס נימוק תמוה זה.

³ עמ"מ 6013/04 משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פורסם במאגרים

35. ודוק, ביהמ"ש העליון דחה בשתי ידיים קו טיעון המבקש להימנע מחשיפת מידע על בסיס נימוקים פטרנליסטים מסוג זה. נימוקים שנועדו כביכול להגן על מקבל המידע ואינם מעוגנים בסעיפי הפטור של חוק חופש המידע.

36. בעניין זה נפסק רק לאחרונה בעתירה שהוגשה נגד משרד החינוך בעניין פרסום מידע אודות תוצאות בחינות המיצ"ב (להלן: "עניין משרד החינוך")⁴:

"אין בין תשע-עשרה העילות למניעת חשיפת מידע, אלה המנויות בסעיפים 8-9 לחוק חופש המידע, ולו עילה אחת המתירה לרשות לסרב לחשוף מידע הקיים ברשותה אך בשל שהיא סבורה – באופן פטרנליסטי כך יש לומר – כי מוטב לו לציבור שלא יהא חשוף למידע משיהיה חשוף לו. ולא בכדי כך הדבר. היעדר עילה שכזו בחוק משקף את קביעתו הנורמטיבית של המחוקק כי המידע הוא קניינו של הציבור וכי הרשות מחזיקה בו בנאמנות עד שאין היא רשאית להחליט עבורו אם חשיפה למידע תשרת אותו אם לאו. הרשות רשאית לשקול את שיקוליה שלה, ולהגן על עצמה מפני שיבוש בתפקודה, אך אין היא רשאית לשקול עבור הציבור את שיקוליו שלו."

37. למרבה הצער לא ניתן להתחמק מתחושת חוסר הנוחות מהזלזול המתמשך בפניות העותרת כפי שבא לידי ביטוי ברקע העובדתי שנסקר לעיל, בניסוח המעורפל של התגובה לפניית חופש המידע, ובהתעקשות הבלתי מוסברת מצד המשיבה להימנע מלהעביר שכבה דיגיטאלית, שאינה אלא עדכון לשכבה שנמסרה לעותרת קודם לכן.

הבקשה לקבלת שכבת אדמות מדינה/פרטיות

38. הבקשה לקבלת שכבות הבעלות נדחתה בנימוק לפיו מסירת השכבות הנ"ל תהווה פתח לפגיעה והשתלטויות בקרקעות המדינה דבר שיביא לשיבוש תפקוד הרשות ופגיעה בבעלי האדמות.

⁴ ע"מ 1245/12 התנועה לחופש המידע ואח' נגד משרד החינוך ואח', פורסם במאגרים

39. לטענת המשיבה נימוק זה מאפשר לה לדחות את הבקשה בהסתמך על הוראות סעיף 9 (ב)1 ו 9(ב)6.

בחינת הפטור הנקוב בסעיף 9(ב)1 – "שיבוש התפקוד התקין של הרשות הציבורית או יכולתה לבצע את תפקידיה"

40. חוק חופש המידע אומנם אינו חוק יסוד והוראותיו אינן משוריינות, אולם מההיבט המהותי עסקינן בזכות בעלת אופי חוקתי, בבחינת זכות יסוד המהווה חלק אינטגרלי מחופש הביטוי במובנו הרחב ומשכך יש לפרש את הוראת סעיף 9 לחוק בצמצום⁵.

41. המסגרת הנורמטיבית של הפטור הנקוב בסעיף 9(ב)1 נדונה בהרחבה בפסק דינו של ביהמ"ש העליון בעניין משרד התחבורה⁶:

"הוראת סעיף 9(ב)1) – לשונה רחבה וכוללנית. ההוראה מתירה לרשות הציבורית שלא למסור מידע "אשר גילויו עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה". בצדק נאמר על הוראה זו, כי היא "פותחת שער לשיבוש של הזכות לקבלת מידע עצמה" (סגל, בספרו הנ"ל, בעמ' 199). פרשנות הסעיף צריכה, אפוא, להתאים עצמה לאמות המידה המנחות את החוק ולעקרונות הכלליים והחוקתיים המקובלים במשפטנו. כלל ידוע ומושרש הוא במשפטנו, כי בהתנגשות בין זכות חוקתית מוגנת לבין אינטרס ציבורי, גובר האחרון על הראשונה רק במקום בו קיימת הסתברות ראויה – לרוב, "ודאות קרובה" – לפגיעה ממשית באותו אינטרס ציבורי... הנוסחה שהתגבשה בפסיקה הענפה בנוגע לחופש הביטוי ולמגבלותיו נכונה גם לענייננו. עמד על כך פרופ' א' ברק, בצינינו:

"...האם כל שיבוש בתפקידיה של הרשות מצדיק מניעת מסירתו של מידע? דומה שהתשובה הינה כי בגדרי האיזון החיצוני ועל רקע תכליתו של החוק, רק שיבוש קשה, רציני וחמור אשר הסתברות

⁵ ראה בג"ץ 509/80 יונס נ' מנכ"ל משרד ראש הממשלה, פורסם במאגרים
⁶ ע"מ 6013/04 משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פורסם במאגרים

התרחשותו היא ודאות קרובה, מאפשר מניעת מידע" (ברק, במאמרו הנ"ל, בעמ' 103).

ובדומה, כתב פרופ' סגל, כי:

"הוראת החוק מצדיקה חיסוי מידע, רק כאשר גילוי עלול 'לשבש' את פעולת הרשות. פרשנותה, נוכח תכלית החוק להביא לחשיפת פעולת הרשויות הציבוריות, צריכה להיות כזו שרק סכנה בדרגת ודאות גבוהה לשיבוש חמור ורציני תוכל להצדיק אי גילוי" (סגל, בספרו הנ"ל, בעמ' 199).

אכן, קיים אינטרס ציבורי חשוב בשמירה על תקינות פעולתה של הרשות הציבורית, אולם רק מקום בו קיימת ודאות קרובה לפגיעה באינטרס זה – תקום עילה מספקת להגבלת חופש המידע, כמרכיב של חופש הביטוי. ודוק: מקום בו ניתן להפחית את הפגיעה בתקינות פעולתה של הרשות, מבלי לאיין את חופש המידע – מוטב וראוי לעשות כן. ההגבלה על חופש המידע היא בבחינת אמצעי אחרון, וחובה היא על הרשות הציבורית, בטרם תחליט שלא למסור מידע שגילוי מתבקש, לבחון אמצעים שפגיעתם בחופש המידע – פחותה.

42. בית המשפט העליון חזר על הדברים רק לאחרונה בפסה"ד בעניין משרד החינוך שנזכר לעיל:

"דין הוא, אם כן, כי רק אם ימצא כי קיימת ודאות קרובה לכך שתוצאות בחינות המיצ"ב הן בגדר מידע שגילוי עלול לגרום לשיבוש ממשי בתפקודה התקין של הרשות הציבורית, תקום עילה למנוע את מסירת המידע על-פי סעיף 9(ב)(1)."

43. ודוק ודאות קרובה לשיבוש ממשי בתפקוד הרשות הינה רק השלב הראשון שעל הרשות לצלוח כדי להימנע מלמסור את המידע, שכן בשלב השני נדרשת הרשות לאזן את הפגיעה הצפויה אל מול האינטרס הציבורי שבמסירת המידע.

44. וגם כאשר ישנה ודאות קרובה לשיבוש ממשי העולה על האינטרס הציבורי שבחשיפת המידע, גם אז נפסק בעניין משרד החינוך, כי על הרשות לצלוח מדרגה נוספת ולעיתים גבוהה לא פחות:

“ההגבלה על חופש המידע צריכה להיות בגדר “אמצעי אחרון” ועל הרשות הציבורית לבחון אמצעים אחרים “שפגיעתם פחותה”.

45. כפי שעולה מפסק דינו של השופט ריבלין בעניין משרד החינוך, על הרשות לבחון גם אמצעים בלתי שגרתיים, לרבות כאלו הכרוכים בהקצאה תקציבית, והכול בשים לב לחשיבות שמקנה ביהמ”ש לזכות לקבלת מידע.

46. ומכאן לעובדות המקרה שלפנינו: בתגובת המשיבה לפניית העותרת נטען כאמור, כי מסירת שכבות הבעלות: **“יהווה פתח לפגיעה והשתלטויות בקרקעות המדינה דבר שיביא לשיבוש תפקוד הרשות ופגיעה בבעלי האדמות”.**

47. תגובת המשיבה הינה לקונית וכללית וניכר, כי מדובר בניסיון לדחות את העותרת בקש ולא בתגובה שעברה בחינה מדוקדקת בראי השיקולים שנקבעו בפסיקה.

48. המשיבה אינה מסבירה מדוע מסירת שכבות הבעלות למשיבה תהווה פתח להשתלטות על קרקעות מדינה ומותירה קביעה זו ללא הסבר. יובהר כבר עתה כי **המציאות הפוכה במאה ושמונים מעלות** ולכן המשיבה, **שפעילותה הציבורית מתמקדת במניעת הפלישה לאדמות המדינה**, עומדת על קבלת המידע.

49. עוד יצוין כי פולש פוטנציאלי המעוניין לפלוש לקרקע ספציפית יכול לברר באינטרנט ובאמצעות לשכת רישום מקרקעין, בעלות של 10 ₪, אם מדובר באדמת מדינה או אדמה פרטית ואין הוא נדרש לשכבת GIS. תוכנת GIS הינה תוכנה יקרה שמותאמת לעבודות פיקוח ובקרה ואין חשש שפולש פוטנציאלי ירכוש אותה וינקוט בהליכים מורכבים לקבלת שכבות המידע, כאשר מידע ביחס לחלקה ספציפית ניתן להשיג בצורה פשוטה, זמינה וזולה הרבה יותר.

50. יתרה מכך, הסיכוי שפולש פוטנציאלי ירכוש תוכנה ויעשה שימוש בשכבת GIS כדי לפלוש לאדמה המרוחקת ממקום מגוריו או מגורי משפחתו, שם בד”כ תמונת הבעלות מוכרת לו ממילא, הינו קלוש ביותר.

51. כפי שהובהר בפסיקה שצוטטה לעיל, כדי למנוע את מסירת המידע, המצוי בידי הרשות כנאמנת הציבור, על הרשות להוכיח פגיעה מהותית ובוודאות קרובה. במקרה זה מדובר בחשש רחוק וערטילאי לחלוטין.

52. יתרה מכך, גם אם היה מדובר בחשש אמיתי היה על המשיבה לאזן בינו ובין האינטרס הציבורי שבמסירת המידע לידי העותרת, שפעילותה הענפה למניעת הפלישה לאדמות המדינה, מוכרת היטב למשיבה.

53. מסירת המידע לידי העותרת תאפשר לה לסייע למשיבה, המתקשה בכך, למנוע פלישות לאדמות מדינה וכן לפקח על פעילותה. כידוע, במקומות רבים ברחבי הארץ הפלישה לאדמות המדינה היא בבחינת חזיון נפרץ. **העותרת מקיימת מערך פיקוח ובקרה, מחברת דו"חות ציבוריים בנושא אכיפת דיני התכנון והבניה בקרקעות המדינה וכן מנהלת פעילות משפטית ענפה בניסיון להביא את רשויות המדינה לבצע את תפקידן ואת המשימות שהוטלו עליהן בחוק כנאמנות הציבור.**

54. האינטרס הציבורי שבמסירת המידע המבוקש למשיבה הינו אינטרס מהותי, הן **בהיבט הפרקטי של הסיוע למשיבה** במעקב אחר פלישות לאדמות המדינה והן בהיבט **האינטרס הציבורי בפיקוח על עבודת המשיבה**, המנהלת את המשאב העיקרי והחשוב ביותר, שעומד לרשות הציבור.

55. אשר על כן, לו הייתה המשיבה רואה עצמה כמי שמחזיקה את המידע כנאמנת הציבור ובוחנת את השיקולים הרלוונטיים בהתאם לאמות המידה שהותוו בפסיקה היא הייתה מגיעה למסקנה המתחייבת לפיה אין בסיס לסירובה למסור לעותרת את שכבות הבעלות שנתבקשו.

56. יתרה מכך, את החשש מפני השתלטות על אדמות המדינה ניתן להפיג באמצעים המתאימים למטרה זו, שאינם כרוכים בפגיעה בזכות העותרת לקבלת מידע. בידי המשיבה האמצעים לפקח ולמנוע את הפלישה לאדמות המדינה באמצעות מערך הפיקוח והאכיפה שעומד לרשותה.

57. זאת ועוד, המשיבה יכולה הייתה להתנות את מסירת המידע בתנאים ובכלל זה מתן התחייבויות או ערבויות לכך שהמידע לא יזלוג לצדדים שלישיים ובכך הייתה מאיינת את החשש הרחוק, שנזכר במכתבה.

58. המשיבה הוסיפה כאמרת אגב, כי מסירת המידע תפגע גם "בבעלי האדמות". טענה בלתי מנומקת זו אינה ברורה ולכאורה סותרת את טענת החשש מהשתלטות על אדמות המדינה שביסודה, לכאורה, הנחה שפולש פוטנציאלי מעדיף לפלוש לאדמות מדינה, ששמירתן פחותה. מנוסח התשובה נראה שהמשיבה טוענת ישר והפוך כאשר המטרה האמיתית אינה למנוע פלישה לאדמות מדינה, אלא למנוע מהעותרת מידע שיסייע בידה לפקח על פעילותה של המשיבה.

59. יתרה מכך, המשיבה אינה מבססת נימוק זה על הוראת פטור ספציפית בחוק חופש המידע כך שגם מטעם זה יש לדחות את הנימוק, שעניינו פגיעה בבעלי האדמות.

60. בהקשר זה יתבקש בית המשפט לתת את הדעת לרקע של עתירה זו ובכלל זה להתנהלותה "ההיסטורית" של המשיבה ולסירובה התמוה והבלתי מוסבר למסור את השכבה הנוספת, שכבת הבב"ח, שנתבקשה אף היא במסגרת אותה פניה. בחינה כוללת של התנהלות המשיבה מחזקת את החשש שהנימוקים שהוצגו לאי מסירת המידע אינם השיקולים האמיתיים שעמדו ביסוד ההחלטה.

בחינת הפטור הנקוב בסעיף 9(ב)6 – "מידע שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו"

61. המשיבה ציינה בתגובתה, כי היא נסמכת בין היתר על הוראת הפטור, המפורטת בסעיף 9(ב)6 לחוק, אך נמנעה מלהסביר, ולו במשפט בודד, מה הקשר של הוראות סעיף זה לבקשה דנא.

62. מדובר במידע בעל מאפיינים ציבוריים מובהקים ולא במידע שיש לבחון אותו או שניתן לכימות בהיבטים כלכליים.

63. בנוסף, לא נטען ובוודאי שלא מוסבר, כיצד מסירת שכבות המידע לידי המשיבה יביאו לפגיעה ממשית בערכן.

64. גם במקרים מובהקים הרבה פחות כאשר ניתן הסבר כללי בדבר הפגיעה באינטרסים כלכליים של הרשות, קבע ביהמ"ש העליון כי הפטור אינו חל על מידע בעל אופי ציבורי או כאשר הרשות לא הוכיחה את הפגיעה הכלכלית הצפויה בהסבר קונקרטי וראיות משכנעות:⁷

"טענת המערערת, כי מסירת המידע תפגע "בעיסוקה" או "באינטרסים המקצועיים והכלכליים" שלה, נוסחה בלשון כללית וסתמית. בהיעדר הסבר קונקרטי וראיות משכנעות למהותה של הפגיעה הצפויה לה, אין לייחס כל משקל לטענותיה בדבר מניעיו של המשיב. המסקנה העולה מן האמור היא, כי המדובר במידע בעל אופי ציבורי, המצוי בידי רשות ציבורית, ואשר לא הוכח כי חשיפתו תגרום לפגיעה ממשית באינטרס מוגן של המערערת. מידע כזה זכאי המשיב לדרוש ולקבל, מכוח חוק חופש המידע, מבלי שמניעיו להגשת הבקשה יועמדו למבחן".

65. במקרה זה אין הסבר, אין קו טיעון ובוודאי שאין ראיות משכנעות לפגיעה ממשית בערך כלכלי מוגן של המשיבה. ודוק, המידע אודות מעמד הקרקעות שמנהלת המשיבה הינו מידע ציבורי מובהק.

66. יתרה מכך, גם כאשר קיימת פגיעה כלכלית, הרי שיש לאזן אותה אל מול האינטרסים הציבוריים המובהקים שבחשיפת המידע ומתן אפשרות לסייע ובמידת הצורך גם לבקר את פעילות המשיבה, כפי שבא לידי ביטוי במקרה זה. ביהמ"ש מופנה לדברי המלומד זאב סגל בעניין זה:⁸

"חוק חופש המידע לא נועד, על פי תכליתו, לאפשר פגיעה עסקית באדם, באמצעות גילוי מידע על אודותיו, אלא נועד לחשוף לעין הציבור את דרך פעולתן של הרשויות הציבוריות. עם זאת יתכנו מקרים, שיצדיקו פגיעה בענייניו המסחרי של אדם נוכח האינטרס הציבורי שיחייב גילוי. גילוי כזה, מכוח חוק חופש המידע, יוכל להיות מוצדק לאחר עריכת איזון בין הצורך בסודיות לבין הצורך בשקיפות".

⁷ ע"א 6576/01 החברה לייזום נגד אמיר לירן פורסם במאגרים

⁸ בספרו זכות הציבור לדעת באור חוק חופש המידע (תש"ס-2000), עמ' 210

ד. סיכום

67. עתירה זו נסמכת על תצהירו של רכז הפיקוח אצל העותרת, מר עובדיה ארד.

68. בגין כל הטעמים המפורטים לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמבוקש בעתירה וכן לחייב את המשיבים בהוצאות משפט לדוגמא **בשים לב לכך שמדובר בעתירה שלישית שהעותרת נאלצת להגיש בנסיבות דומות.**

69. כן יתבקש ביהמ"ש לחייב את המשיבה בשכר טרחת עו"ד בסכומים ריאליים. זאת כדי שהעותרת לא תצא כשידיה על ראשה מכל הליך משפטי, שהמשיבה מאלצת אותה לנקוט כדי לקבל מידע שהיה על המשיבה למסור כחוק בתוך 30 יום וכנגד סך של 100 ₪ בלבד.

עמיר פישר, עו"ד
ב"כ העותרת

ירושלים, היום, 24 אוקטובר 2013

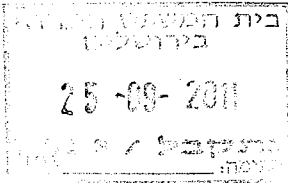
רשימת נספחים

עמוד	פירוט	נספח
17	העתירה בעת"מ 50786-09-11	א
26	תגובת המשיבה לעת"מ 50786-09-11	ב
30	תשובת העותרת לתגובת המשיבה בעת"מ 50786-09-11	ג
34	החלטת ביהמ"ש על מחיקת העתירה בעת"מ 50786-09-11	ד
35	החלטת בית המשפט בעת"מ 25097-11-10 מיום 2.8.11	ה
37	פניית העותרת מיום 7.8.13 בהתאם לחוק חופש המידע	ו
38	תגובת המשיבה מיום 2.9.13	ז
39	פניית העותרת לשר השיכון מיום 15.9.13	ח

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לענייני
 עמותת רגבים ע"ר 9-31-046-58 נ' מנהל מקרקעי ישראל
 עת"מ 50786-09-11
 סוג עניין: חופש המידע
 תאריך פתיחה: 25 ספטמבר 2011
 ריחם חימוני - תחום לסיור

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

עמותת רגבים ע"ר 9-31-046-58
 באמצעות ב"כ עוה"ד אבינעם שמעון
 ו/או עו"ד בצלאל סמוטריץ'
 ת.ד. 44439 ירושלים מיקוד 91443
 טל' 02-6560303, פקס': 02-6560363
 דוא"ל avinoam.shimon@gmail.com

העותרת

נגד

1. מנהל מקרקעי ישראל
2. אלי מורד - הממונה על פניות הציבור וחוק חופש המידע במנהל מקרעי ישראל.
 באמצעות פרקליטות המדינה
 רח' צ'אלח א-דין 29 ירושלים

המשיבים

עתירה מינהלית לפי סעיף 17(א) לחוק חופש המידע תשנ"ח-1998

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבים להעביר לעיון העותרת את המידע שלהלן:

א. שכבה דיגיטאלית (שכבת GIS) עדכנית של כלל תיקי הבב"ח (בניה בלתי חוקית) המטופלים על ידי המשיב 1 ו/או שהפיקוח על הטיפול בהם נעשה על ידי המשיב 1 (במידה והאחריות הישירה לטיפול בהם מוטלת על רשויות אחרות).

ב. נתונים סטטיסטיים, בדבר טיפול המשיב 1 בתיקי הבב"ח בחלוקה למחוזות (מספרי תיקים שנפתחו בכל שנה, מספר צווי הריסה שהוצאו, מספר כתבי אישום שהוגשו, מספר צווי הריסה שמומשו וכדו').

עוד יתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיבים את הוצאות המשפט בצרוף שכר טרחת עו"ד וזאת בשל הצורך, המיותר, בנקיטת הליך זה, הכל כפי שיבואר להלן.

הצדדים

1. העותרת הינה תנועה ציבורית אשר שמה לה למטרה לפעול לשמירה על אדמות ונכסי המדינה, למנוע השתלטות בלתי חוקית של גורמים שונים על משאבי הקרקע הלאומיים, ולבקר את פעולות הרשויות המנהליות בטיפולן בנושא כך שיפעלו בהתאם לחוק ולכללי מנהל תקין.
2. המשיב 1, מנהל מקרקעי ישראל, הינו רשות שהוקמה עפ"י חוק, ותחת אחריותו מנוהלים אדמות המדינה, רשות הפיתוח וקק"ל.
3. המשיב 2, מר אלי מורד, הינו הממונה על יישום הוראות חוק חופש המידע אצל המשיב 1, ומי שחתום על סירוב המשיבים לבקשת המידע של העותרת.

הרקע לבקשת המידע

4. תופעת הבניה הבלתי חוקית הוגדרה על ידי בתי המשפט השונים כ"מכת מדינה", הפוגעת באופן קשה ובלתי הפיך בשלטון החוק, במרחבים הפתוחים ובמשאבי הטבע. פעמים רבות כרוכה הבניה הבלתי חוקית גם בגזל אדמות מדינה והדרת הציבור הרחב מזכות השימוש בהן.
5. מרכיב מרכזי בפעולתה של העותרת הוא קיום מעקב ובקרה אזרחיים על תפקודן של הרשויות השונות בטיפולן בנושא, איתור מחדלים והתרעה עליהן בפני קובעי המדיניות ובמידת הצורך גם בפני בתי המשפט.
6. על מנת שהעותרת תוכל לעקוב ולפקח אחר טיפולו של המשיב 1 בתופעה, לרבות מיפוי ורישום, דרכי עבודתו, נתונים בדבר פיקוח, הליכי הריסה וכיוצא"ב, נצרכת העותרת לקבל נתונים אלו והכל כפי שפורט בראש העתירה.

העובדות והניתוח המשפטי

7. ביום 06.06.2011 שיגר נציג העותרת, מר עובד ארד, מכתב לממונה על חוק חופש המידע אצל המשיב 1, שלמכתב צורף אישור על תשלום אגרה כדין וכן התחייבות לשאת באגרת טיפול והפקה נוספת ע"פ החוק.

"א" מכתב העותרת הנ"ל מצ"ב ומסומן באות א'.

8. בתגובה לפניית העותרת, השיב המשיב 2, במכתבו מיום 29.06.2011 (אשר הגיע לידי עותרת ביום 4.7.11), במכתב קצר ותמציתי, בו הוא דוחה את בקשת העותרת לקבל המידע וזאת בהתבסס על סעיף 8 (1) לחוק. פרט לאזכור הסעיף הנ"ל לא טרח המשיב 2 לנמק את עמדתו.

"ב" מכתב הממונה הנ"ל מצ"ב ומסומן באות ב'.

9. בהתאם להוראות החוק ובהתחשב בפגרת בית המשפט הרי שהיה על העותרת להגיש את העתירה עד ליום 19.9.11. העתירה הוגשה בשיהוי קל של מספר ימים בשל שירות מילואים פעיל של הח"מ בין התאריכים 22.8.11 ל-15.9.11.

זכות העיון

10. כיום, כמעט 14 שנה לאחר חקיקתו של חוק חופש המידע, נראה כי מיותר להרחיב את הדיבור בדבר חשיבותו של החוק ותרומתו הרבה למנהל התקין ולשקיפות הרשויות הציבוריות. נזכיר רק כי תכליתו המרכזית של החוק היא לאפשר פיקוח אזרחי יעיל על הרשויות, כחלק ממימוש העיקרון לפיו רשויות הציבור הן נאמנות הציבור.

11. בלי המידע שיימסר לאזרח ו/או לארגונים כדוגמת העותרת הרי שאין כל פיקוח - ובלא פיקוח על עבודתה - הרשות הישר בעיניה תעשה.

12. כך הם הדברים בלשונה של כבי' השופטת א. חיות בעע"מ 9145/04 המועצה להשכלה גבוהה נ' הוצאת עיתון הארץ, פ"ד ס(4):

"היא מאבני היסוד של חברה חופשית... זכות העיון הציבורית מהווה אמצעי להגשמת חופש הביטוי; היא כלי ביקורת ופיקוח על פעולות גורמי השלטון; היא ביטוי לחובת הנאמנות של הרשות המינהלית כלפי הציבור" (הדגשה אינה במקור א.ש.).

פרשנות סעיף 8 (1) לחוק:

13. סעיף 8(1), המהווה את הטעם היחיד לפיו דחה המשיב 2 את הבקשה לקבלת המידע, יובא כלשונו:

“הטיפול בה (בבקשה לקבלת מידע - א.ש.) מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה”

מלשון הסעיף ברור כי הוא מהווה רק בסיס, פלטפורמה, ולא נימוק כשלעצמו לדחיית בקשה לקבלת מידע.

14. ואכן בתי המשפט השונים פרשו את הוראות סעיף 8(1) לחוק; במסגרת עעמ 2398/08 מדינת ישראל – משרד המשפטים נ' אליצור סגל (להלן: “עניין אליצור”) סיכם וליבן בית המשפט את הוראות הסעיף תוך קביעת המבחנים בהם על רשות המסרבת להעביר מידע בהתבסס על הוראות סעי' 8(1) לעמוד להצדקת סירובה:

א. מבחן המשאבים – על הרשות להציג נתונים מפורטים בדבר היקף הקצאת המשאבים, **המשאב התקציבי והמשאב האנושי**, הנדרשים לצורך הפקת המידע.

ב. מבחן הסבירות – על הרשות להציג הכבדה ממשית העשויה לבוא לידי ביטוי בשיבוש סדר העדיפויות שלה באופן המחייב אותה להסיט משאב קיים ממשימתו העיקרית למשימה אחרת.

15. בנדון דנא לא פרט המשיב 2 את המשאבים הנדרשים לצורך הפקת המידע ולא הציג כל נימוק מדוע הקצאת אותם משאבים תביא להכבדה ולשיבוש בלתי סביר במשימותיו של המשיב 1.

הנטל על הרשות להצדיק את הסירוב

16. העותרת תטען כי הנטל להראות כי הטיפול בבקשה דורש השקעה בלתי סבירה של זמן ומשאבים רובץ על שכמם של המשיבים והחלטתם צריכה להיבחן **De Novo** על ידי בית המשפט הנכבד.

17. ככלל, נהנית הרשות מחזקה כי החלטותיה הינן כדין. אולם, בזכות חשיבות השקיפות, סירובה של הרשות לספק מידע לפי חוק חופש המידע אינו נהנה מחזקת

התקינות, עמדה זאת הובעה בשורה של פסקי דין בנושא חופש המידע. (ר' בעניין זה עת"מ (ת"א) 1245/01 אמיר נ' החברה הכלכלית ראש העין, תק-מח 2002(2) 430; עת"מ (י-ם) 295/01 הוצאת עיתון הארץ נ' הממונה על חופש המידע במשרד הבריאות, תק-מח 2002(2) 445). גם פרופ' ז' סגל בספרו זכות הציבור לדעת באור חוק חופש המידע (תש"ס-2000) בעמ' 252 נוקט בגישה דומה:

"הביקורת השיפוטית כאן פותחת שער לדיון מחדש (de novo) בהחלטת הרשות הציבורית בעניין מידע. זאת, מבלי לייחס, אף בנקודת המוצא של הדיון, משקל מיוחד לעמדת הרשות הציבורית. חזקת החוקיות של פעולת הרשות הציבורית אינה קיימת כאן. (ההדגשה במקור, א.ש.)"

18. במדינות אחרות שינקו ממסורת המשפט המקובל, דיני חופש המידע מטילים על הרשות את הנטל להצדיק את הסירוב בבית המשפט, ותומכים בגישה לפיה בחינת החלטת הרשות בערכאות הנה בגדר דיון מחדש, de novo, והיא שונה בכך מביקורת שיפוטית רגילה על החלטה מנהלית. (לגבי הדין בארצות הברית ר' B. Schwartz, Administrative Law, (3rd ed. 1991) p. 148; גישה זו אומצה גם בחקיקה הקנדית (ר' סעיף 48 ל- Access to Information Act, 1985), והאוסטרלית (ר' סעיף 61(1) ל- Freedom of Information Act, 1982). זוהי הגישה הראויה לאימוץ בבחינת החלטות הרשות לסרב לבקשות לפי חוק חופש המידע.

19. כאשר בית המשפט בוחן מחדש את שיקול הדעת של הרשות, מבלי שחזקת התקינות תעמוד לימין הרשות, הנטל להצדיק את הפגיעה בזכות של העותרת לקבל מידע רובץ לפתחה של הרשות ונטל זה אינו קל. עמד על כך השופט (כתוארו אז) ריבלין בעמ"מ 6013/04 משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, (פורסם בנבו):

"על הרשות מוטל הנטל להוכיח כי מתקיימת עילה לחיסוי המידע, ומקום בו מצביע העותר על כך שקיים אינטרס ציבורי לגילוי המידע, שב הנטל אל הרשות ועליה להראות כי הפעילה איזון ראוי בין השיקולים שלעניין".

20. טענת העותרת היא, כי בהנמקה הלקונית והכוללנית ובסירוב הגורף לא עמדו המשיבים בחובתם לבחון את הבקשה מתוך עריכת איזון ראוי בין האינטרס הציבורי שבמסירת המידע לבין העניין שבהסתרתו.

21. בנסיבות אלו העותרת תטען כי המשיב לא עמד בתנאי החוק לדחיית הבקשה.

22. העותרת שומרת, כמובן, על זכותה להשלים את טיעוניה ככל שהמשיבים ינמקו את סירובם לפי סעי' 8(1) ו/או יבקשו לתלות את סירובם בנימוק אחר.

23. במאמר מוסגר יוער כי חובת ההנמקה לסירוב להעברת מידע לפי חוק חופש המידע מעוגנת גם בהוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות) התשי"ט-1958

24. חובת ההנמקה כפי שנקבעה בחוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות) התשי"ט-1958, חלה על הוראות חוק חופש המידע, וכך נאמר ע"י שרת המשפטים במסגרת הצעת החוק חופש המידע;

"חוק ההנמקות שחל ממילא על חוק חופש המידע, מייתר את הצורך לתקן את החוק ולקבוע כי תהיה חובת ההנמקה לדחיית בקשה, כי ממילא תהיה חובה כזאת, ולכן אין צורך בתיקון כזה בחוק חופש המידע עצמו".

25. מטעמי זהירות וביחס לעצם טענתו של המשיב 2 בדבר המשאבים הבלתי סבירים הנדרשים לשם הפקת המידע, הרי שלמיטב ידיעתה של העותרת, המידע המבוקש בגדרו של סעי' א הנ"ל קיים במסד הנתונים של המשיב 1 (שכבת ה-GIS קיימת אצל המשיב 1 ומשמשת את עובדיו בעבודתם היום-יומית) ואם כן ברי כי לא תגרם כל "הכבדה" וקל וחומר שלא יוסט כל משאב שהוא ממשימתו העיקרית, מלבד כובדה של האצבע (!!) שתלחץ על הכפתור הנכון במחשבי המשיב 1.

26. כך גם ביחס למידע המבוקש בסעי' ב לעיל - למיטב ידיעתה של העותרת הרי שהמידע המבוקש מופק כדבר שבשגרה אצל המשיב 1 לצורך הגשת דו"חות לשר הממונה ו/או בישיבות מטה.

27. מנגד, חשיפת המידע המבוקש בעתירה זאת תסייע רבות ביד העותרת בהפעלת בקרה אזרחית ושיפוטית חשובה על תפקודו של המשיב 1 בהתייחס לתופעה החמורה של הבניה הבלתי חוקית.

עתירה בעלת מאפיינים זהים שהגישה העותרת כנגד המנהל האזרחי באיו"ש:

28. במקרה דומה, עתרה העותרת דכאן, במסגרת עת"מ 58426-10-10 רגבים נ' ראש המינהל האזרחי, תא"ל יואב מרדכי ואח', כנגד המנהל האזרחי ביו"ש, לצורך קבלת מידע מקביל הכולל שכבות מידע גיאוגרפיות (GIS) וכן נתונים נוספים הנוגעים לבניה הבלתי חוקית בשטח שבאחריות המנהל האזרחי באיו"ש.

29. במסגרת התנגדותו להעברת המידע אל העותרת נאחז המנהל האזרחי והממונה על חופש המידע מטעמו בנימוק המבוסס על סעיף 18(1) לחוק – הקצאת משאבים בלתי סבירה.

30. במהלך הדיון בעתירה חזר בו המנהל האזרחי מסירובו והודיע כי המידע יועבר לעותרת. לאור זאת נמחקה העתירה תוך חיובו של המנהל האזרחי בהוצאות לטובת העותרת.

"ג" פרטיכל הדיון שבמסגרתו ניתן פסק הדין מצ"ב ומסומן באות ג'.

31. עולה מן האמור כי נתונים אלו קיימים ומועברים לארגונים אזרחיים כדוגמת העותרת ואין סיבה כי מה שראוי למנהל האזרחי ביחס לשטחי איו"ש לא יהיה ראוי למשיבים דן ביחס לתחומי אחריותם.

השתת הוצאות לדוגמה

32. חוק חופש המידע הנו כלי בידי האזרח לאכוף על הרשות את הנורמות של שקיפות ואחריות ציבורית.

33. לעיתים קרובות אין לרשויות מסוימות את העניין להטמיע את הנורמות של שקיפות הנובעות מחוק חופש המידע.

34. ואכן במקרים רבים הרשויות דוחות בקשות לפי חוק חופש המידע באופן גורף ובלתי מוצדק; חישובם של הרשויות פשוט – לרוב מי שבקשותיו לפי חוק חופש המידע נדחות אינו עותר לבית המשפט. לכן, אם המבקש לא יעתור – מה טוב. ואם יעתור – הרי ניתן לספק לו מידע שבלאו הכי קיים.

35. כך, על ידי סירוב גורף לבקשות לפי חוק חופש המידע עולה ביד הרשויות השונות לסכל את הפעלתו התקינה של החוק, כאשר קבלת כל פיסת מידע כרוכה בפנייה לבית המשפט, על ההוצאות והטרחה הנלווית לכך.

36. בנסיבות דנא, הרי שהתחמקות המשיב ממתן המידע גרמה לעותרת להוציא הוצאות כספיות כבדות ולבזבז זמן יקר על כל הכרוך בהגשת העתירה ועל כן טקטיקה פסולה זאת של המשיב צריכה למצוא את ביטויה בפסיקת ההוצאות.

37. העותרת ממומנת מכספו של הציבור הרחב והעלות שבהגשת עתירה זו מבזבזת את כספי העותרת על הוצאות מיותרות – כגון הגשת העתירה דנא.

38. עמד על כך המלומד ה' סומר במאמרו "חוק חופש המידע הדין והמציאות" המשפט ח' (תשס"ג) 435, בעמ' 446:

"מכיוון שהעלויות של פנייה לבית המשפט גורמות לכך שרק מקצת מן הסירובים הבלתי מוצדקים מובא לבירור בערכאות, על החיוב בהוצאות להיות גבוה מספיק, כדי שהרשות לא תשקלל את ההסתברות הנמוכה להתרחשותו עם פיצוי בגובה נמוך ותגיע למסקנה שאין לה כל תמריץ למסור מידע שלילי מרצונה".

39. כדי להטמיע את הנורמות של חוק חופש המידע, יש לפסוק אפוא הוצאות ריאליות לחובת משיבים שדוחים בקשות לפי חוק חופש המידע מטעמים בלתי מוצדקים, או ללא כל טעם ונימוק כגון המקרה דנא.

40. בית המשפט פסק לא פעם הוצאות משמעותיות לחובת רשויות שדחו בקשות לפי חוק חופש המידע באופן גורף ומטעמים לא מוצדקים ואח"כ שינו את עמדתם בעקבות עתירות שהוגשו;

א. בעת"מ (תי"א) 1924/07 אלעוברה נ' עיריית רמלה, (פורסם בנבו), חייבה כב' ס.הנשיאה אסתר קובו את המשיבה 1 (עיריית רמלה בלבד) בהוצאות העותר ובשכר טרחת עורך דין בסכום של 20,000₪ בצרוף מע"מ.

ב. בעת"מ (תי"א) 2380/08 התנועה לחופש המידע נ' משטרת ישראל, (פורסם בנבו), חייבה כב' השופטת אגמון-גוין את המשטרה בתשלום הוצאות בסך של 30,000 ש"ח בצרוף מע"מ, וזאת לאחר שהמשטרה דחתה את הבקשה למידע באופן גורף ומטעמים לא מוצדקים ושינתה את טעמה בעקבות הגשת עתירה.

סיכום ומסקנות

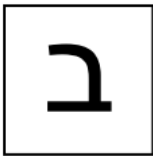
41. לאור כל האמור, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים להפיק ולהעביר לידי העותרת את הנתונים והמידע כפי שפורט ברישא.

42. עוד יתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיבים את הוצאות ההליך, הוצאות לדוגמה, בצרוף שכר טרחת עו"ד.

אבינעם שמעון, עו"ד

בא - כוח העותרת

עת"ם 50786-09-11

בבית משפט המחוזי בירושלים

בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים

בפני כבוד השופטת נ' בן אור

עמותת רגבים ע"ר

ע"י ב"כ עוה"ד בצלאל סמוטריץ' ו/או אחי

ת.ד. 4439 ירושלים 91443

טל': 02-6560303; פקס': 02-6560363

העותרת

- נגד -

1. מינהל מקרקעי ישראל

2. אלי מורד, הממונה על פניות הציבור וחוק חופש המידע

במינהל מקרקעי ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

רח' מח"ל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים 97763

טל': 02-5419555, פקס': 02-5419582

המשיבים

תגובה מקדמית

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבדים המשיבים להגיש תגובה מקדמית לעתירה.

כללי

1. עניינה של העתירה, בקשת העותרת לקבלת שני פרטי מידע, בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: החוק):

א. שכבת מידע דיגיטאלית (שכבת GIS, להלן גם: השכבה) עדכנית של כלל תיקי הבניה הבלתי חוקית המטופלים ע"י המשיב 1, מינהל מקרקעי ישראל (להלן: המינהל), ו/או שהפיקוח על הטיפול בהם נעשה ע"י המינהל.

ב. נתונים סטטיסטיים בדבר טיפול המינהל בתיקי הבניה הבלתי חוקית בחלוקה למחוזות.

2. המינהל אינו מתנגד עקרונית למסירת המידע כמפורט להלן, בכפוף להצהרת העותרת לפיה לא יהיו לה טענות כלפי המינהל בגין חלקיות המידע או מהימנותו וכן בכפוף להתחייבות העותרת לשאת בעלויות הפקת הנתונים המבוקשים על ידה.

3. נוכח האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה.

תמצית העובדות

4. ביום 26.6.11 שלחה העותרת בקשה למשיב 2 לפי החוק, לקבלת שכבת GIS של תיקי הבניה הבלתי חוקית וכן נתונים סטטיסטיים בדבר טיפול המינהל בתיקי הבניה הבלתי חוקית. הבקשה צורפה לעתירה כנספח א'.
5. ביום 29.6.11 נענתה העותרת במכתב מאת המשיב 2, הדוחה את בקשתה בהסתמך על הוראת סעיף 18(1) לחוק, המתיר לרשות לדחות בקשה שהטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה. החלטת המשיב 2 צורפה לעתירה כנספח ב'.
6. כנגד החלטה זו הוגשה העתירה דנן.

עמדת המשיב

א. שכבת ה-GIS

7. שכבת ה-GIS של תיקי הבניה הבלתי חוקית המצויה במינהל נבנית על סמך נתוני מערכת אלפא-נומרית, בה נקלטים אירועי פיקוח שבניהול המינהל. השכבה כוללת אירועים שדווחו החל משנת 2000 ואילך. המערכת משלבת נתונים בדבר מיקום גיאוגרפי (כגון גו"ח, מגרש, תיק או נ.צ.) עם נתונים נוספים, כגון מהות האירוע (ע"פ קטגוריות שונות, כגון בנייה בלתי חוקית, פלישה, הסגת גבול, מסירת צו (אכיפה) ועוד); וסטטוס הטיפול באירוע (ע"פ קטגוריות שונות, כגון להמשך טיפול, רישום ביומן, הסתיים – למעקב נוסף ועוד).
8. בניה בלתי חוקית הינה אחת מהקטגוריות של מהויות האירוע (קוד 7). עם זאת יודגש, כי בניה בלתי חוקית עשויה להיות מדווחת גם בסעיפי מהויות נוספים. כך לדוגמה, אירוע של הפרת הסכם (קוד 8), "חריגות בהתיישבות", כאשר ההפרה באה לידי ביטוי בבניה בלתי חוקית שבנה בעל הזכויות ללא אישור של הועדה לתכנון ובניה או אישור חוזי מהמינהל. יצוין, כי לכל אירוע מהות אחת בלבד; אולם יכולים להיות מספר אירועים המתייחסים לאותו מבנה בלתי חוקי (לדוגמה, אירוע של התחלת בנייה בלתי חוקית, אירוע של הוצאת צו אכיפה ואירוע של הגשת תביעה – כל אלו הינם אירועים שיכולים להתייחס לאותו מבנה). על כן, מספר האירועים אינו משקף נכונה את היקף הבניה הבלתי חוקית.
9. אשר לסטטוס הטיפול באירוע, חשוב לציין כי סטטוס הטיפול המופיע במערכת אינו משקף בהכרח מצב עדכני ביחס לאירוע. כך לדוגמה, ייתכן מצב בו מפקח מעדכן סטטוס של אירוע כ"טופל והסתיים", כאשר טיפולו של המפקח באירוע הסתיים, אף על פי שהטיפול באירוע טרם הסתיים מבחינתן של מחלקות אחרות במינהל, כגון המחלקה המשפטית.

10. עוד חשוב לציין, כי לא תמיד השכבה נותנת מיקום גיאוגרפי מדויק של האירוע. לעיתים מדובר בחלקה גדולה, כאשר האירוע של הבניה הבלתי חוקית מתקיים רק בחלק קטן ממנה. יתכן גם מצב הפוך בו הבב"ח הנו על מספר חלקות ובשכבה הוא ממוקם רק על אחת מהן. זאת ועוד, ישנם אירועים שכלל לא אותר מיקומם הגיאוגרפי, ולכן לא יכללו בשכבה (לדוגמה, בשל טעות בהקלדת מספרי גו"ח ע"י המפקח).

11. נוכח האמור, אין בשכבה הקיימת בידי המינהל מידע מלא ועדכני על הטיפול בתיקי הבב"ח. ככל שתודיע העותרת כי הדבר מובן לה, והיא מעוניינת לקבל את השכבה שעשויה להיות נוגעת לבב"ח כמפורט לעיל, ולא תהיה לה טענה נגד חלקיות המידע או מהימנותו, תועבר השכבה לעותרת יחד עם תרגומי המהויות שעשויות להיות רלבנטיות לבב"ח ותרגומי סטטוס הטיפול כאמור.

ב. נתונים סטטיסטיים

12. אין בידי המינהל נתונים סטטיסטיים בדבר טיפול המינהל בתיקי הבניה הבלתי חוקית בחלוקה ל-6 מחוזות המינהל, כמבוקש ע"י העותרת. יחד עם זאת, ישנה מערכת נתונים המשרתת את המחלקה המשפטית במינהל. בסיס הנתונים של המערכת הוא ב- DBMS (Database Management System), היינו - בסיס נתונים רשתי. זהו בסיס נתונים מיושן ומבוזר בששת מחוזות המינהל, ששליפת המידע ממנו מורכבת ודורשת פיתוח תוכנה.

13. למותר לציין, כי על פי סעיף 7(ה) לחוק, המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות; ואין היא חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש. עוד קובע הסעיף, כי "היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות."

14. ברי כי פיתוח תוכנה לצורך יצירת הנתונים הסטטיסטיים שמבוקשים ע"י העותרת חורג בעליל מחובת הרשות לפי סעיף 7(ה) לחוק.

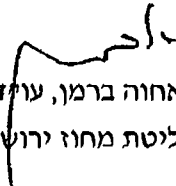
15. יחד עם זאת, ולפנים משורת הדין, ומבלי שהדבר יהווה תקדים מחייב, המינהל מוכן להפיק את נתונים סטטיסטיים עבור העותרת באמצעות יצירת שאילתא מיחשובית חדשה למערכת, בכפוף להתחייבות העותרת לשאת בעלויות העבודה. משך העבודה מוערך בין חמישה לשישה ימי עבודה.

16. בעבודה זו ניתן יהיה להפיק באופן ממוחשב את הנתונים הבאים: מס' תיקי תביעות שנפתחו כל שנה, מס' פס"ד שהתקבלו כל שנה, מס' הוצאות לפועל שבוצעו כל שנה, ומספר פעולות אכיפה משנת 2008 לפי קטגוריות מסוימות. יובהר, כי הנתונים ביחס לפעולות האכיפה הינם כלליים, ואין בידי המינהל נתונים אודות פעולות אכיפה דווקא ביחס לבב"ח.

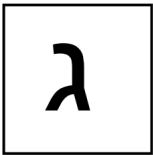
17. יודגש כי המידע הקיים במערכת הינו חלקי ולא תמיד עדכני, וכי עדכון המערכת לא נעשה בהכרח באופן שוטף. כמו כן, הנתונים אינם מתייחסים לבב"ח באופן ספציפי. לפיכך, לא ניתן להפיק מהמערכת נתונים סטטיסטיים מדויקים ואמינים ביחס לטיפול בבב"ח. ככל

שהעותרת מעוניינת בהפקת הנתונים כאמור, תתבקש להודיע כי לא תהיה לה כל טענה כלפי המינהל נגד חלקיות המידע או מהימנותו.

נוכח האמור, מתייתרת העתירה, ובית המשפט הנכבד מתבקש להורות על מחיקתה ללא צו להוצאות.

אחווה ברמן, עו"ד
סגנית לפרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי)

היום: כ"ה כסלו, תשע"ב
21 דצמבר, 2011

עת"מ 50786-09-11

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

עמותת רגבים ע"ר 9-31-046-58
באמצעות ב"כ עו"ד בצלאל סמוטריץ'
ת.ד. 44439 ירושלים, מיקוד: 91443
טל': 02-6560303, פקס': 02-6560363
דוא"ל smotrich@gmail.com

העותרת

נגד

1. מנהל מקרעי ישראל
2. אלי מורד - הממונה על פניות הציבור
וחוק חופש המידע במנהל מקרעי ישראל.
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מחל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים 97763
טל': 02-5419555, פקס: 02-5419582

המשיבים

תגובת העותרת לתגובת המשיבים המקדמית

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופטת נ. בן-אור) מיום 22.12.11, מתכבדת העותרת להגיש את תגובתה לתגובת המשיבים המקדמית מיום ה- 21.12.11, כדלקמן:

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרת לקבל מן המשיבים לפי חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"/"החוק") מידע בדבר היקפי הבניה הבלתי חוקית והטיפול בה בידי המשיב 1 (מנהל מקרעי ישראל).

2. בקשה זו סורבה ע"י המשיב 2 בתשובתו מיום ה- 29.6.11 (נספח ב' לעתירה) בהתבסס על החריג שבסעיף 8(1) לחוק ובאופן סתמי ולא מנומק ומשכך נאלצה העותרת להגיש את העתירה דנן.
3. בעתירתה עמדה העותרת בהרחבה על האינטרס הציבורי שבמסירת המידע ועל חובתם של המשיבים לנמק את סירובם להעברת המידע, להראות מדוע הטיפול בבקשה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה, ולערוך את האיזון הראוי מול האינטרס הציבורי האמור.
4. בתגובתם מיום ה- 21.12.11 חזרו בהם המשיבים מסירובם להעביר את המידע והודיעו למעשה כי הם נענים לבקשת העותרת במלואה תוך שהם מפרטים על אופיו של המידע המצוי ברשותם, על דרכי יצירתו ועל האופן בו הוא ניתן להפקה ולשימוש. למותר לציין כי עמדה זו של המשיבים לו הייתה מוצגת מלכתחילה הייתה מיתרת את הגשת העתירה.
5. על יסוד הסברי המשיבים ביחס למידע, ולבקשתם, העותרת מודיעה את מה שהוא מובן מאליו כי לא יהיו לה טענות בדבר חלקיות המידע או מהימנותו.
6. העותרת תבקש לקבל גם את המידע הסטטיסטי כאמור בסעיף 15 לתגובת המשיבים והיא מתחייבת לשאת בעלויות הפקתם בהתאם לנקוב בתקנות.
7. בשולי הדברים מן הראוי לציין כי תגובת המשיבים מחזקת את טענותיה של העותרת בעתירה ואת התעקשותה ביחס לאינטרס הציבורי שבחשיפת המידע.
8. יש לתמוה על העדרו של מאגר מידע זמין ומאורגן בידי המשיב 1 - הלא הוא הגוף האמון על ניהול ושמירת מקרקעי הציבור במדינת ישראל - בדבר היקפי הבניה הבלתי חוקית ואופן הטיפול בה על ידי הרשויות המוסמכות.
9. תנאי ראשון ליכולתם של הגורמים האמונים על שלטון החוק להתמודד באופן יעיל עם תופעת הבניה הבלתי חוקית נעוץ בקיומו של מידע עדכני זמין ומרוכז המאפשר למידה של התופעה ומאפייניה וכפועל יוצא מכך גיבוש תכניות פעולה אסטרטגיות למיגור התופעה.
10. מטעם זה וכחלק מן התפקיד אותו נטלה העותרת על שכמה לבקר את אופן טיפולן של הרשויות המנהליות בתופעת הבניה הבלתי חוקית, ביקשה העותרת את המידע מלכתחילה ומטעם זה היא עמדה על קבלתו ופנתה לשם כך לבית המשפט הנכבד.
11. העותרת תלמד את המידע הקיים אצל המשיב 1 שיועבר אליה, את דרכי יצירתו במסגרת עבודתו השוטפת של המשיב 1 ואת יכולת השימוש בו לצרכי בקרה ומעקב עצמיים ותפעל בכלים הציבוריים העומדים לרשותה בכדי לתקן את הדורש תיקון.

בקשה לפסיקת הוצאות

12. המשיבים בתגובתם מבקשים 'בטבעיות' את דחיית העתירה בשל העובדה כי היא מצתה את עצמה. בקשה זו של המשיבים הינה בקשה מוזרה, בלשון המעטה, בהתחשב בכך שהעתירה למעשה מתקבלת והמשיבים מודים בצדקתה ומסכימים לקבלת הסעד שנתבקש בגדרה.
13. במקרה זה על העתירה להימחק תוך השתת הוצאות על הצד הגבוה ביותר כנגד המשיבים, שדחו בקשה לפי חוק חופש המידע באופן גורף ובלתי מוצדק.
14. חוק חופש המידע הנו כלי בידי האזרח לאכוף על הרשות נורמות של שקיפות ואחריות ציבורית. לרשות אין עניין להטמיע את נורמות השקיפות הנובעות מן החוק ולכן במקרים רבים דוחות הרשויות בקשות לפי חוק חופש המידע באופן גורף ובלתי מוצדק. חישובם של הרשויות פשוט - לרוב מי שבקשותיו לפי חוק חופש המידע נדחות אינו עותר לבית המשפט שכן לאזרח הפשוט אין את המשאבים והיכולת לשאת בעלויות הגשת עתירה. לכן, מחשבת הרשות לעצמה, אם המבקש לא יעתור - מה טוב. ואם יעתור - הרי ניתן לספק לו מידע שבלאו הכי קיים. כך נחסך ממי שאינו משקיע זמן מאמץ וכסף בפניות לבית המשפט מידע שהוא זכאי לקבלו לפי חוק חופש המידע.
15. כך, על ידי סירוב גורף לבקשות לפי חוק חופש המידע המשיבים מסכלים את הפעלתו התקינה של החוק, כאשר קבלת כל פיסת מידע כרוכה בפנייה לבית המשפט, על ההוצאות והטרחה הנלווית לכך.
16. יבוא המקרה הנוכחי ויוכיח - כדי לקבל מידע חלקי שהיה בלאו הכי בידי המשיבים ושניתן היה למוסרו בלא מאמץ מיוחד נדרשה העותרת לעתור לבית המשפט הנכבד, על הטרחה וההוצאות הרבות הכרוכות בכך.
17. טקטיקה פסולה זאת של המשיבים צריכה למצוא את ביטויה בפסיקת ההוצאות. עמד על כך המלומד ה' סומר במאמרו "חוק חופש המידע הדין והמצאיות" המשפט ח' (תשס"ג) 435, בעמ' 446:

מכיוון שהעלויות של פנייה לבית המשפט גורמות לכך שרק מקצת מן הסירובים הבלתי מוצדקים מובא לבירור בערכאות, על החיוב בהוצאות להיות גבוה מספיק, כדי שהרשות לא תשקלל את ההסתברות הנמוכה להתרחשותו עם פיצוי בגובה נמוך ותגיע למסקנה שאין לה כל תמריץ למסור מידע שלילי מרצונה.

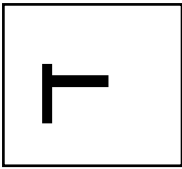
18. פסיקת הוצאות נמוכות במקרים מעין אלה תעודד את הרשויות לנקוט בעמדה שרירותית בבקשות לפי חוק חופש המידע ותרתיע את האזרחים מלדרוש מידע מן הרשויות ומלפנות לערכאות במקרים של סירוב בלתי מוצדק.
19. אם לא ייפסקו במקרים אלו הוצאות ריאליות כנגד המשיבים הרי שהסיכון שבו נושאת הרשות הממאנת שלא בצדק להיעתר לבקשות לפי חוק חופש המידע הנו נמוך, ייווצר תמריץ משמעותי שלא להיענות לבקשות לפי חוק חופש המידע ותכלית החוק יוצאת מסוכלת.
20. בכדי להטמיע את נורמות השקיפות שנקבעו בחוק חופש המידע, יש לפסוק אפוא הוצאות ריאליות לחובת משיבים שדוחים בקשות לפי חוק חופש המידע מטעמים בלתי מוצדקים.
21. ואכן, בתי המשפט פסקו לא פעם הוצאות משמעותיות לחובת הרשויות שדחו בקשות לפי חוק חופש המידע באופן גורף ומטעמים לא מוצדקים ואח"כ שינו את עמדתם בעקבות עתירות שהוגשו.
22. כך בעת"מ (ת"א) 2380/08 התנועה לחופש המידע נ' משטרת ישראל, (פורסם בנבו), חייב בית המשפט דהתם מפי כב' השופטת אגמון-גונן את המשיבה בתשלום הוצאות בסך של 30,000 ש"ח בצרוף מע"מ, לאחר שהמשיבה דחתה את הבקשה באופן גורף ומטעמים לא מוצדקים ושינתה את טעמה בעקבות עתירה. גם באותו מקרה, כמו בענייננו, המשיבה הודיעה על נכונותה לגלות את המידע עוד בטרם הדיון. ראו גם בעת"מ (ת"א) 1924/07 אלעזר נ' עיריית רמלה, (פורסם בנבו).
23. לסיכום, המידע שביקשה העותרת הנו מידע ציבורי מובהק. תשובת המשיב 2 הייתה גורפת ובלתי מוצדקת והשתנתה מן הקצה אל הקצה רק בעקבות הגשת העתירה.
24. במאבקו של האזרח למען השקיפות אין האזרח צריך לשאת בעלויות של סירוב בלתי מוצדק של הרשויות לבקשות לפי חוק חופש המידע. את העלויות האלה יש להטיל על הרשות הסרבנית, כדי להפוך את הסירוב לבלתי כדאי עבורה.
25. המידע שנחשף בעתירה הנו בעל ערך ציבורי כללי ובמאבק לחשיפתו עשתה העותרת שירות לציבור. **משכך, מתבקש בית המשפט לחייב את המשיבות בהוצאות על הצד הגבוה ביותר וכן לחייבן באגרת העותרת.**

בצלאל סמוטריץ', עו"ד

ב"כ העותרת

היום, ח' טבת תשע"ב

3 בינואר 2012

12.11.22

עתי"מ 50786-09-11

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהלים

בית משפט המחוזי
בירושלים (53)
2012-01-03
נתקבל / נבדק
בשעה
חתימה

עמותת רגבים ע"ר 9-31-046-58
באמצעות בי"כ עו"ד בצלאל טמוטריץ'
ת.ד. 44439 ירושלים, מיקוד: 91443
טל': 02-6560303, פקס': 02-6560363
דוא"ל smotrich@gmail.com

החלטה 03/01/2012
תיק 50786-09-11
שו' נאוה בן אור

נגד

כעולה מהודעות הצדדים מתייטר הדיון בעתירה והיא נמחקת. על ב"כ המשיב להודיע לבית המשפט את עמדתו לעניין פסיקת הוצאות, כמבוקש על ידי העותרת. עמדת המשיב תוגש עד ליום 10.1.12. המזכירות תמציא את העתק ההחלטה לב"כ הצדדים, באמצעות פקס.

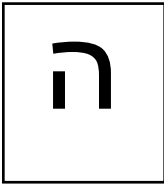
1. מנהל מקרקעי ישראל
 2. אלי מורד - הממונה על פניות הציבור
- וחוק חופש המידע במנהל מקרעי ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזר)
רח' מחל 7, ת.ד. 49333 מעלות זמנה, ירושלים
טל': 02-5419555, פקס: 02-5419582

המשיבים

תגובת העותרת לתגובת המשיבים המקדמית

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כ"י השופטת נ. בן-אור) מיום 22.12.11, מתכבדת העותרת להגיש את תגובתה לתגובת המשיבים המקדמית מיום ה- 21.12.11, כדלקמן:

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרת לקבל מן המשיבים לפי חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"/"החוק") מידע בדבר היקפי הבניה הבלתי חוקית והטיפול בה בדדי המשיב 1 (מנהל מקרקעי ישראל).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-25097 רגבים נ' מינהל מקרקעי ישראל ואח'

בפני כב' השופטת נאוה בן אור

העותרת עמותת רגבים

נגד

משיבים
1. מינהל מקרקעי ישראל
2. הממונה על חופש המידע בממ"י - מר אלי מורד

החלטה

העותרת פנתה אל המשיבים בבקשה לפי חוק חופש המידע, לקבל לידיה העתק מהסכם אשר נחתם בין משיב 1 לבין פלג של שבט התראבין ועניינו הסדרת מעבר זמני של בני הפלג לאדמות מדינה המצויות ממזרח לישוב תראבין, עד למועד בו יעברו ליישוב עצמו.

המשיבים סרבו, בהסתמך על הוראת סעיף 9(ב)(1) לחוק חופש המידע. התשובה לא נומקה מעבר לכך, וניתנה כ-60 יום לאחר מועד הפנייה (בעוד שעל פי החוק יש ליתן מענה בתוך 30 יום). פנייה שעשתה העותרת בבקשה לקבל נימוקים מפורטים לסרוב, לא נענתה, ולפיכך הוגשה העתירה נשוא החלטה זו.

בתגובה לעתירה, השיבו המשיבים תשובה מפורטת, ובה נימקו את נימוקי הסרוב. במהלך דיון בעל פה שהתקיים, הגיעו הצדדים לידי הסכמה לפיה תפנה העותרת שאלות למשיבים, ואלה יבחנו אם ניתן לענות להן. ככל שהתשובות יספקו את העותרת, תודיע על מחיקת העתירה. כך נעשה, ולאחר שנתקבלו התשובות הודיעה העותרת כי היא מבקשת למחוק את העתירה, ולחייב את המשיבים בהוצאות.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 10-11-25097 רגבים נ' מינהל מקרקעי ישראל ואח'

המשיבים טוענים, כי אין הצדקה לחיובם בהוצאות, שכן העתירה נגועה בשיהוי ניכר, וכך משום שהעותרת יכולה הייתה לפנות בעצמה בשאלות למשיבים עוד בטרם הוגשה העתירה, וללא ספק הייתה נענית.

אודה על האמת, כי את טענת השיהוי הותקשיתי להבין, בשים לב לשיהוי בו נגועה הייתה תשובת המשיבים, שיהוי העומד אף בניגוד מפורש להוראות החוק, המחייב מתן מענה בתוך 30 יום. לא זו אף זו, הבקשה לקבלת הסבר מפורט לטעמי הסרוב כלל לא נענתה, וצודקת העותרת בטענתה כי לא יכולה הייתה להפנות שאלות למשיבים כל אימת שלא הובהרו לה טעמי הסרוב.

בנסיבות אלה, נראה כי לא יהיה זה מן המידה לפטור את המשיבים מהוצאות, גם אם יש להביא בחשבון כי בסופו של דבר פעלו על פי המלצות בית המשפט ומסרו לידי העותרת מידע בדרך של מענה לשאלות ספציפיות.

סוף דבר, לאחר שכבר הוריתי על מחיקת העתירה לבקשת העותרת, אני מורה כי המשיבים ישלמו לעותרת הוצאות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 5,000 ₪.

האגרה תוחזר על פי התקנות.

המזכירות תמציא את העתק ההחלטה לבי"כ הצדדים, באמצעות פקס.

ניתנה היום, ב' אב תשע"א, 02 אוגוסט 2011, בהעדר הצדדים.

א' אלול תשע"ג
7 באוגוסט 2013

רגבים - המחלקה המשפטית

בצלאל סמוטריץ', עו"ד | בועז ארזי, עו"ד | אברהם פלמון, עו"ד

לכבוד

גב' עינת אדרי, הממונה על חוק חופש המידע

רשות מקרקעי ישראל

ירושלים

שלום רב,

הנדון: פניה לפי חוק חופש המידע התשנ"ח-1998

סימוכין : תשובתך במייל מתאריך 8.5.13

1. בהמשך לתשובתך שבסימוכין ולקובץ האקסל שצורף אליו, וכפי שאף ציינת במכתבתך, אין בנתונים שהעברת למרשתי מענה לדרישת המידע מתאריך 21.2.13.
2. לפיכך, מבקשת מרשתי לקבל את המידע כדלקמן :
 - א. שכבה דיגיטאלית (GIS) אדמות מדינה.
 - ב. שכבה דיגיטאלית (GIS) אדמות פרטיות.
 - ג. שכבה דיגיטאלית (GIS) תיקי בב"ח (הנתונים שהעברת למרשתי בטבלת האקסל).
 - ד. לפניה זו מצורפת המחאה בסך -100 ₪ בגין אגרת חופש מידע. רגבים מתחייבת לשאת באגרת טיפול במידה ותידרש בהתאם לתקנות.
 - ה. תשומת לבך לסעיף 7 לחוק שבנדון המחייבות מתן מענה לבקשה בתוך 30 יום.

בכבוד רב,

פלמון אברהם, עו"ד

כ"ז אלול, תשע"ג
2 ספטמבר, 2013

באמצעות דואר ומייל

לכבוד

מר אברהם פלמון, עו"ד
ת.ד 44439
ירושלים 91443

שלום רב,

הנדון: בקשה לקבלת מידע בהתאם לחופש המידע - שכבות דיגיטאליות - GIS בעלויות סימוכין: פנייה מיום 8.8.13

בהמשך לפנייתך שבסימוכין, לקבלת שכבות דיגיטליות עפ"י חלוקה לאדמות פרטיות, מדינה ותיקי בב"ח. הריני להשיבך כדלהלן:

1. ראשית, המידע המבוקש לקבלת שכבות GIS עפ"י חלוקת השטחים לבעלויות, אינו ניתן למסירה. האמור הינו בשל חשש כי פרסום מידע מסוג זה, יהווה פתח לפגיעה והשתלטויות בקרקעות המדינה. דבר שיביא לשיבוש בתפקודה התקין של הרשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י") וכן, לפגיעה בבעלי האדמות.
2. בנוסף, המידע ב-GIS נלקח מתוך ספרי הנכסים של רמ"י ולא מתוך נתוני משרד הפנים. דבר זה יכול להוות חוסר דיוק במסירת המידע.
3. האמור לעיל מסתמך על סעיפי 9 (ב) (1) ו-6 לחוק חופש המידע (להלן: "החוק") כי הרשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע: "אשר גילוי עלול לשבש את תפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע תפקידיה". וכן, סעיף 6 לחוק: "מידע שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו...".
4. לאור האמור לעיל, אנו נאלצים להיענות בשלילה לבקשתך.

בברכה,

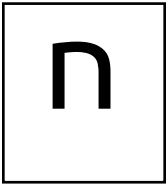
עינת אדרי

ראש תחום חופש המידע ופניות הציבור

העתק:

תיק חופש המידע
מר אבי חליוה, מנהל אגף בכיר מיפוי ומדידות

(חופש המידע)

BRAUNER, GALPERIN, FISHER – LAW OFFICE
בראונר, גלפרין, פישר - משרד עורכי דין

Amir Fisher, Adv, LL.B
Felix Galperin, Adv, LL.M
Roei Brauner, Adv, LL.B

8 King David St.
Jerusalem, 94101
Tel: 02 - 6223676
Fax: 02 - 5378241
amir@fisher-law.co.il

עמיר פישר, עו"ד
פליקס גלפרין, עו"ד
רועי בראונר, עו"ד

רחוב המלך דוד 8
יחשלים, מיקוד 94101
טלפון: 02-6223676
פקס: 02-5378241
amir@fisher-law.co.il

י"א תשרי תשע"ד, 15 ספטמבר 2013

לכבוד
מר אורי אריאל
שר הבינוי והשיכון

שלום רב,

הנדון: סירוב רמ"י להעביר שכבות GIS
שנתבקשו בפניה לפי חוק חופש המידע

מרשתי, תנועת רגבים, מילאה את ידי לפנות לכבודו כדלקמן:

1. ביום 7.8.13 פנתה רגבים לרמ"י בפניה לפי חוק חופש המידע בקשה לקבל לידיה 3 שכבות GIS המצויות בידי הרשות - שכבת אדמות מדינה, שכבת אדמות פרטיות ושכבת מבנים בלתי חוקיים.
2. ביום 2.9.13 נתקבלה תגובת הגב' עינת אדרי, ראש תחום מידע ופניות הציבור ברמ"י, במסגרתה נטען כי רמ"י מסרבת להעביר את שכבת אדמות מדינה ואדמות פרטיות בטענה שהדבר יהווה פתח לפגיעה והשתלטות על אדמות מדינה ובכך ישבש את פעילות הרשות. בשולי הדברים נטען, כי השכבות גם אינם בהכרח מדויקות.
3. ביחס לשכבת מבני בב"ח לא הייתה כל התייחסות במענה, הגם שהשכבה לא הועברה כמבוקש.
4. בכוונת מרשתי לעתור כנגד ההחלטה לביהמ"ש לעניינים מנהליים ובטרם תעשה זאת מוצאת רגבים לנכון לפנות אליך בבקשה לבחון את סבירות ההחלטה לסרב למסור את המידע.
5. כידוע, פולש פוטנציאלי המעוניין לפלוש לקרקע ספציפית יכול לברר באינטרנט ובאמצעות לשכת רישום מקרקעין, בעלות של 10 ש"ח, אם מדובר באדמת מדינה או אדמה פרטית.

6. יתרה מכך, פסיקת ביהמ"ש העליון קבעה שלא די בחשש בעלמא כדי להקים זכות סירוב בנימוק זה, אלא רק חשש מוצק לפגיעה ממשית בפעילות הרשות יכול להצדיק סירוב למסירת המידע. הסיכוי שפולש פוטנציאלי יעשה שימוש בשכבות GIS כדי לפלוש לאדמה המרוחקת ממקום מגוריו או מגורי משפחתו, שם בד"כ תמונת הבעלות מוכרת לו ממילא, הינו נמוך ביותר. מאידך, אם יימסר המידע, תוכל מרשתי וגופים כדוגמתה לסייע לממ"י, המתקשה בכך, בפיקוח ושמירה על אדמות המדינה מפני פלישות.
7. לא ניתן אפוא להתחמק מתחושת חוסר הנוחות לפיה פניית מרשתי לקבלת השכבות לא נענתה מסיבה אחרת לחלוטין - בשל החשש ליתן כלי בידי רגבים שיסייע בידה לבקר לעיתים את עבודת המינהל.
8. באשר לטענה לפיה השכבות לא בהכרח מדויקות הרי שטענה זו אינה ממין העניין ואינה יכולה לשמש נימוק לסירוב להעברת מידע, שנתבקש לפי הוראות חוק חופש מידע.
9. כן יצוין, כי שכבת המבנים הבלתי חוקיים לא הועברה כך סתם וללא כל התייחסות מנומקת.
10. היות והמועד להגשת עתירה כנגד סירוב להעביר מידע תחום בזמן, אודה מאד על קבלת התייחסותך למכתבי זה עד ליום 26.9.13.

בברכת שנה טובה ובכבוד רב,

עמיר פישר, עו"ד

לוטה :
 פניית חופש המידע
 תגובת רמ"י

תצהיר

אני הח"מ, עובדיה ארד, ת.ז. 060403391, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לעתירת רגבים לפי חוק חופש המידע כנגד רמ"י בעניין שכבות דיגיטאליות.
2. מתוקף תפקידי בעמותת רגבים אני מצהיר כי כל העובדות המפורטות בעתירה ידועות לי בידיעתי האישית והן נכונות או על סמך מסמכים שברשותי או שהוצגו לי.
3. כל שאר הטענות הכלולות בעתירה זו נכונות למיטב ידיעתי ומתבססות על ייעוץ משפטי שקיבלתי.

הריני לאשר כי זהו שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי זה אמת.

א. ארד

עובדיה ארד

הריני לאשר בזאת כי ביום 24.10.13 התייצב בפני, עו"ד בועז ארזי, במשרדי שבשער בנימין, מר עובדיה ארד, המוכר לי באופן אישי, ולאחר שהוזהרתי כי עליו לומר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מסר תצהירו זה וחתם עליו בפני.

